

ABDIJ SINT BENEDICTUSBERG VAALS

December 2023

Dierbare Oblaten en Vrienden,

Hoe geschokt onze aarde ook wordt, door gewelddadige of ontorende mensenhanden en door catastrofale natuurverschijnselen, het blijft - zo geloven wij - de aarde waarop God onze almachtige Vader met onvoorwaardelijke liefde neerkijkt. Dat is een van de zekerheden die Kerstmis ons inprent. Elke plaats, elke mens, elke tijd, elke gebeurtenis, groot of klein, is kostbaar in Gods ogen.

Wat voor de aarde, en voor de kosmos als geheel, geldt, blijft ook waar voor het leven van iedere gemeenschap, groot of klein, voor het leven van iedere mens, groot of klein. Samen bewonen wij deze aarde. Wij delen in elkaars vreugde en verdriet, in elkaars angst en hoop. Daarom wil ik ditmaal onze Vriendenbrief beginnen met U heel eenvoudig wat feitjes te vertellen uit het leven van onze gemeenschap. Het zijn maar gewone gebeurtenissen, niet wereldschokkend. Het zijn maar stukjes van onze geschiedenis. Zo zou ieder van U iets over zijn/haar eigen levensgeschiedenis kunnen vertellen en met anderen kunnen delen. Al die stukjes samen maken het mozaïek en de muziek van onze wereld. Dat wij, zelfs door de

hoop scherven of de oorverdovende kakofonie heen, toch vooral iets van vrede en harmonie mogen ervaren.

Onze laatste brief was van begin augustus. Van 30 juli tot 15 oktober was er in het Museum van Valkenburg een tentoonstelling van werken van onze kunstenaar, fr. Leo Disch, samen met foto's van de Maastrichtse fotograaf Harry Heuts. Fr. Leo zelf heeft daarbij tweemaal een voordracht gehouden en met name de betekenis van Pater Hans van der Laan voor zijn werk als beeld- en steenhouwer in het licht gesteld. Er kwamen veel mensen op de tentoonstelling af. Er werd zelfs door andere musea om gevraagd.

In de maand augustus ontvingen wij weer onze vierjaarlijkse zogenaamde *canonieke visitatie*. Dat is een min of meer officieel bezoek door de abt-president van onze Congregatie van Solesmes, Dom Geoffroy Kemlin, of in opdracht van hem verricht door twee door hem gedelegeerde monniken. Zo'n visitatie heeft tot taak de verschillende aspecten van het leven van de gemeenschap in kaart te brengen, de sterke kanten te bemoedigen en de zwakke kanten te ondersteunen of zo mogelijk te helpen genezen. Wij ontvingen bezoek van de abt van Fontgombault, Dom Jean Pateau, en de assistent van Dom Kemlin, een monnik van de abdij Keur Moussa in Senegal, pater François Diouf. De visitatie hadden wij voorbereid o.a. door communiteitsgesprekken en deze zullen in de toekomst zeker doorgaan. In een tijd als de onze, die op zoveel fronten een echte overgangstijd schijnt, is het onderlinge gesprek, open en in vertrouwen, van het grootste belang. Onze gemeenschap is al enige jaren samengesteld uit monniken, ouderen en jongeren, van heel verschillende herkomst, cultuur, traditie en leeftijd. Het is een grote zorg en verantwoordelijkheid om in die groep

de eenheid en de stabiliteit te bewaren, en name ook om het “Vaalser erfgoed” met levend enthousiasme over te dragen. In het voetspoor van de visitatie is p. José Maria Lagos, monnik van Clear Creek (VS) tot subprior benoemd.

p. José Maria Lagos

Begin september was het de Vriendendag. Die stond in het teken van het 100-jarig bestaan van de Benedictijnse gemeenschap op deze plaats. Op 1 augustus 1923 waren de monniken vanuit Merkelbeek naar deze plaats verhuisd, die sindsdien de Sint-Benedictusberg heet. Dr. Antoine Jacobs, historicus, beschreef in een zorgvuldige voordracht de lange en door talloze factoren bepaalde voorgeschiedenis van de stichting op de Sint-Benedictusberg in 1923. Mijn eigen bijdrage wierp het licht op vijf personen die wezenlijk zijn geweest voor onze geschiedenis. Dat zijn de drie oversten van de Nederlandse periode (1951 tot heden): Vader Abt van de Sint-Paulus-abdij in Oosterhout, Dom Maximilianus Mähler, pater prior Vincent Truyen en Vader Abt Dom Nicolaas de Wolf (1964-1996). Maar daarna ook twee monniken van de Duitse communitieit, onze voorgangers (1923-1944), die hun leven hebben gegeven voor anderen: Pater Bruno Baltes en broeder Paulus Bernheim. In het Bulletin van de Vrienden zult U later meer over deze dag kunnen lezen. Maar dit was alvast een klein voorproefje van die terugblik.

In de maand oktober viel bij wijze van uitzondering onze jaarlijkse communitaire retraite. Het is een welkome onderbreking in onze volle agenda's. Gewoonlijk is daarvoor

de laatste week van het liturgisch jaar, ongeveer de laatste week van november, gereserveerd. Pater Stefan Mangnus O.P. was als predikant uitgenodigd. Hij heeft onze blik gericht op de Heilige Geest, in de Heilige Schrift, in het leven van de Kerk, in het leven van iedere mens en gelovige. Zonder de Heilige Geest is er niets. *Sine tuo numine, nihil est in homine*, staat er in het oude gezang van Pinksteren (± 1200).

Op vrijdag 29 september heeft fr. Michael Weidemann (41 jaar) zijn plechtige monastieke geloften afgelegd als monnik van onze abdij. Dat was weer een grote zegen, voor hemzelf allereerst en ook voor ons allemaal. Na postulante en novice geweest te zijn in de Sint-Adelbertabdij te Egmond is fr. Michael in december 2018 bij ons aangeland. Hij is een van onze koks en hij zorgt er gewetensvol voor dat wij verantwoord worden gevoed uit de bakkerij en uit de groenten- en fruittuin. De potjes fruitjam die zo nu en dan bij de portier te koop staan, dankt U aan zijn initiatief.

fr. Michaël Weidemann

Op zaterdag 21 oktober had het Internationale Festival Vocallis onze medewerking gevraagd voor een *stilteconcert*. De ongeveer 150 personen die zich hadden ingeschreven, verzamelden zich in alle stilte om 13:30 uur in onze abdijkerk. Om 14 uur zongen wij er de Noon. In de ingekeerde stilte was er daarna een gave ruimte voor harpspel, gezang en religieuze dans. Er was mij om een kleine overweging gevraagd. De tekst daarvan vindt U hieronder.

Stilte-concert. Het lijkt paradox. Maar het is geen grapje of vergissing. Het duidt op iets wezenlijks. Zoals een viool fungeert in een vioolconcert: heel het orkest draagt het instrument, alle andere instrumenten doen het ene instrument in zijn talloze nuances en kleuren tot zijn recht komen. Andersom draagt het instrument ook alle andere instrumenten. Tegen de eigenheid van de ene vioolklank worden ook alle andere klanken afgegrensd en beter hoorbaar. Zoals in een schilderij de ene kleur de andere beter zichtbaar maakt. Zo is alles wat er vanmiddag hier gebeurt, bedoeld om de stilte te dragen, tot zijn recht te laten komen, door de stilte te worden gedragen.

Welke kleur heeft deze stilte? Of liever: welke talloze kleuren en nuances heeft stilte? Op het eerste gehoor doet stilte ons misschien denken aan de kleuren wit en zwart. Stilte lijkt leeg en lijkt geen kleur te hebben. En daarom denken we aan wit. Maar toch: wit is geen eigen afzonderlijke kleur maar het samengaan van alle kleuren tegelijk. Wit is vaak de kleur van vreugde, feest en blijdschap. Zo is ook met de stilte. Wat wij diep in ons aan liefde, eerbied, geluk ervaren, beleven wij in stilte. Stilte lijkt afwezigheid, maar is aanwezigheid. Stilte kan geladen zijn met de diepste menselijke gevoelens. En wat zwart betreft: ook dat is op het eerste gezicht geen kleur, maar het ontbreken van iedere kleur. Toch heeft ook die kleur veel nuances. Zwart kan uitdrukking zijn van rouw en verdriet, maar ook van plechtigheid, van iets heel groots, van voornaamheid. Zo kan ook, wanneer de woorden ons ontbreken, diepe stilte iets geweldigs tot uitdrukking brengen, iets dat ons ver te boven gaat.

Wat hoort U vandaag hier in deze stilte? Is die stilte wit of zwart? Of iets anders? Waarschijnlijk is die stilte gekleurd door uw eigen ervaring, door wat er leeft in uw hart. Wat zegt die stilte U dan? Wat beluistert U in die stilte?

Vanmiddag bent U te gast in een abdij. Abdijen zijn meestal plaatsen van stilte. De stilte van een abdij is geen ontkenning van het leven, maar integendeel de heel bijzondere en nadrukkelijke bevestiging van Leven. Het is een “witte” en een “zwarte” stilte in één. Een “witte” stilte als uitdrukking van leven, vreugde, dankbaarheid. Tegelijk ook een “zwarte” stilte als uitdrukking van het bewustzijn samen te leven met een onuitsprekelijk, ons overtreffend geheim. Een geheim waarnaar wij in het duister tasten. Terwijl wij dit geheim tegelijk toch ook bevroeden en met uiterst fijne zintuigen gewaar worden.

Wie hier in onze abdij en in onze abdiijkerk komt, ziet nauwelijks zwart en wit, maar vooral heel veel tinten grijs in allerlei schakeringen. Sommige mensen ervaren dat als dodelijk saai, kleurloos en grauw. Anderen horen en voelen daarin juist de uitdrukking van een “eerbiedige” houding. De kleur grijs, tussen wit en zwart in, dringt zich niet op, grijs overweldigt niet, doet geen pijn aan de ogen. Grijs is teer en zacht. Grijs laat ruimte voor eigen invulling en interpretatie. Grijs programmeert ons niet in een bepaalde richting. Zo is het ook met de stilte. Die kan soms wel als zwart, afstotend en onherbergzaam worden ervaren of als verblindend wit. Maar met een ander oor waargenomen is stilte tegelijk als een open ruimte waarin iedereen kan thuis komen, met alles wat hij/zij daarin meebrengt. Dan krijgt die stilte steeds meer nuance. Wie langer in de stilte leeft, ontdekt dat die stilte niet alleen heel goed “bewoonbaar” is, maar dat die stilte zelfs “bewoond” is, door anderen voor jou en naast jou. De stilte is de ruimte waarin heel verschillende mensen samen kunnen wonen en leven. Ieder doet zijn best om voor de ander die ruimte van stilte te openen en te bewaren.

De diepe, veelkleurige stilte van een abdij heeft ook de bedoeling om in die stilte iets anders te kunnen waarnemen. Deze stilte is belangrijk, wanneer je open wil staan voor een werkelijkheid die

boven de woorden uit gaat. Wanneer je deze stilte binnengaat, krijg je gaandeweg steeds meer het besef dat er in deze stilte vooral een Ander aanwezig is, en niet alleen de mensen met wie je samenleeft. De stilte is de plaats van een onzegbaar groot geheim. Wij monniken ervaren daarin het geheim van God-met-ons. Het is een stilte die lijkt op de stilte die geliefden ervaren, die veel van elkaar houden. Als de liefde voor elkaar en de vreugde om elkaar zo groot wordt dat elk woord te veel is, dan blijft alleen nog de woordeloze stilte over. Daarom willen wij nu weer alle ruimte geven aan de stilte.

De Kerstnacht is de stille nacht bij uitstek. Wij, christenen, gedenken, belijden, vieren Gods menswording. God is mens geworden en heeft met ons op deze aarde gewoond. Het is een verblindend licht dat in onze duisternis schijnt. Het is tegelijk het duistere licht van een ondoordringelijk geheim. Het wordt Kerstmis niet door onze warme gevoelens, maar wanneer uw en mijn leven in de nacht van onze wereld een vonkje mag gaan doorgeven van Hem die het enige Licht van deze wereld is. Dat is het Zalig Kerstmis dat ik U wens, en waar wij met U om bidden.

+fr. Adr. Lenglet, abt van de abdij Sint Benedictusberg, Vaals

Gebedstijden tijdens de Kerstdagen 2023

Weest U van harte uitgenodigd tijdens de kerstvieringen! Op zondag 24 december beginnen om 20:30 uur de Metten van Kerstmis, om 23:15 uur gevolgd door de Nachtmis. De Dageraadsmis in de Crypte volgt om 7:45 uur op de Laudens (7 uur). De Dagmis en de Vespers zijn op de gewone tijden, namelijk 9:30 en 17 uur. Voor het volledige rooster zie op onze website benedictusberg.nl op de pagina *Actueel*.

Abdij Sint Benedictusberg • Mamelis 39 • 6295 NA Lemiers
Rabobank: BIC RABONL2U • IBAN NL85 RABO 0155 6011 72
www.benedictusberg.nl • abdij@benedictusberg.nl

Ontvangt u deze brief nog per post, terwijl u een e-mail adres heeft? Geef dan uw e-mail adres op via adressenadmin@benedictusberg.nl om de brief digitaal te ontvangen. Zo helpt u mee papier, tijd en kosten te besparen. Alvast hartelijk dank!